Bijlage 1: Terugblik op de ingreep op Sint Eustatius in februari 2018

De ingreep

In de periode tussen 10 oktober 2010 en februari 2018 – de data van de staatkundige hervormingen – vonden er op Sint Eustatius verschillende voorvallen plaats die niet stroken met de bevoegdheden en de verantwoordelijkheid die de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba hebben binnen Nederland.

Op Sint Eustatius werd op politiek vlak niet samengewerkt, beleid werd niet conform afspraken uitgevoerd, wetten werden aan de kant geschoven en het financieel beheer had veel mankementen. Ondanks vele afspraken, slaagde de Nederlandse overheid er niet in het eiland te stabiliseren[1]. Er werd een commissie ingesteld (commissie van wijzen) die onderzoek deed naar het wanbeheer. De commissie concludeerde dat er op Sint Eustatius sprake was van grove taakverwaarlozing. Februari 2018 was de maat vol en namen de Eerste en Tweede Kamer unaniem het wetsvoorstel 'Tijdelijke wet taakverwaarlozing Sint Eustatius' aan om het bestuur over te nemen. Hiermee zette de wet lokale bestuurders en volksvertegenwoordigers uit hun functie.

Een regeringscommissaris vervangt hen en stelt orde op zaken. De prioriteit ligt bij het normaliseren van het bestuur en bij het ondersteunen van de ambtenaren van OLE. Zo kunnen en durven zij hun taken uit te oefenen in weerwil van intimidatie door eilandsraadsleden[2].

In de Wet herstel voorzieningen Sint Eustatius – de opvolger van de Tijdelijke wet taakverwaarlozing Sint Eustatius – is een fasen-model opgenomen met criteria per fase waaraan voldaan moet worden. Daardoor kan de democratie, zo kort als mogelijk en zo lang als noodzakelijk, terugkeren naar de lokale bestuurders[3].

Sinds september 2018 werken de Regeringscommissaris en zijn plaatsvervanger aan het herstel van de democratie en de ontwikkeling van het ambtenarenapparaat. Een robuuster ambtenarenapparaat wordt gecreëerd door herstructurering en reorganisatie. Sleutelfuncties worden ingevuld (al dan niet door het werven van nieuw personeel) en de juiste mensen komen op de juiste plek.

Het herstel van de democratie wordt verwezenlijkt door stapsgewijs de criteria per fase uit te voeren[4]. De criteria die bij fase 1.0 horen zijn afgerond. Daardoor werden er weer verkiezingen mogelijk.

Op dit moment wordt gewerkt aan de criteria van fase 2.0 en kan een volgende stap gezet worden op weg naar het herstel van de democratie.

---

[1] Nabijheid of distantie, een wereld van verschil; p. 12.
[2] Nabijheid of distantie, een wereld van verschil; p. 23.
[3] Kamerbrief 6de voortgangsrapportage Sint Eustatius; Bijlagen Stand van zaken herstel democratie Sint Eustatius.
[4] In bijlage 4 treft u hier een schematische weergaven van.

Bevoegdheden eilandraadsleden
Op 21 oktober 2020 vonden de eilandsraadsverkiezingen plaats. De verkiezingen zijn gewonnen door de PLP (Progressive Labour Party) die drie van de vijf zetels won. De twee overige zetels zijn voor de DP (Democratische Partij). Kort na de verkiezingen is één van de twee DP-eilandraadsleden opgestapt om als onafhankelijk eilandraadslid verder te gaan. De samenstelling van de eilandsraad nu is in personele zin gelijk aan de samenstelling van de eilandsraad tijdens de bestuurlijke ingreep op grond van de Wet Tijdelijke Taakverwaarlozing.

De nieuwgekozen eilandsraadsleden kregen bevoegdheden[5] waarvan inmiddels gebruik is gemaakt. In de paragraaf 'Bestuurlijk domein' van deze voortgangsrapportage wordt hierop verder ingegaan.

Focuspunten sinds de ingreep en de effecten
Sinds 2019 zijn er vele projecten gestart om bij te dragen aan de verdere ontwikkeling van de bevolking en het eiland. Een aantal projecten is al afgerond. Zo is het achterstallig onderhoud aan wegen weggewerkt, zijn sociale huurwoningen opgeleverd en kregen delen van natuurgebieden de juiste verzorging. Ook jeugd-projecten bereikten de eindstreep. Meer informatie hierover heeft u kunnen lezen in de beschrijving van de verschillende domeinen.

Het effect van de ingreep is ook voelbaar voor de ambtenaren. Dankzij een reorganisatie en het verstrekken van de juiste middelen kunnen ambtenaren hun taken (steeds meer) echt naar behoren uitvoeren.

Voor de eilandbewoners zijn de effecten ook duidelijk zichtbaar en voelbaar. De lokale overheid is transparanter en dienstbaarder, zoekt de dialoog en is via verschillende kanalen bereikbaar.

Maar de COVID-19 pandemie laat de voortgang van projecten op het gebied van de ontwikkeling van het lokaal bestuur en het ambtelijk apparaat niet ongemoeid. Er wordt momenteel hard gewerkt om de vertraging in te lopen. Als in deze rapportage wordt gesproken van 'vertraging' wordt hiermee, tenzij anders aangegeven, de vertraging bedoeld die COVID-19 veroorzaakt.

Communicatie van de eilandsraad en het OLE met de eilandbewoners
Een belangrijk onderdeel van het herstel naar de democratie is communicatie. De eilandsraadleden en het OLE hebben stappen gezet op communicatief gebied en zowel binnen als buiten de organisatie wordt geïnvesteerd in de communicatie met (belangrijke) stakeholders.

[5] Een beschrijving van de bevoegdheden vindt u terug in bijlage 4.

Het OLE gebruikt meerdere kanalen om de bevolking te informeren over recente ontwikkelingen, afgeronde projecten en actuele inlichtingen over COVID-19 en het vaccinatieprogramma.

Het meest gebruikte communicatiekanaal op het eiland is Facebook, gevolgd door de vernieuwde website van het OLE en radio PJB50 Radio Statia.
Facebook wordt gebruikt om bewoners bondig te informeren. De OLE-website geeft meer achtergrondinformatie. Op de radio schuift de (plaatsvervangend) regeringscommissaris twee keer per week aan bij het programma 'Shedding Lights'.

De dialoog met de bevolking is een belangrijk aandachtspunt voor het OLE. Zo werd er een Maatschappelijke Adviesraad/ Social Advisory Board in het leven geroepen, zijn er Town Hall meetings georganiseerd met stakeholders (meest recente met boeren en vissers) en is er een Centrale Dialoog om sociaaleconomische vraagstukken te bespreken met de Business Association.
Als gevolg van COVID-restricties was het niet mogelijk om meer Town Hall meetings te organiseren.

Ook in het ambtenarenapparaat zelf wordt geïnvesteerd in dialoog. Medewerkers zijn betrokken bij de ontwikkeling van een richtlijn voor integriteit: de Code of Conduct. Begin 2021 werd daarover een grote bijeenkomst met medewerkers georganiseerd.

Hoewel er zeker voortuitgang is, kan de communicatie nog verder worden verbeterd door effectiever en middels nieuw in te zetten communicatiemiddelen te communiceren. Het OLE vroeg stakeholders naar verbeterpunten en werkt nu aan een nieuwe strategisch communicatieplan om zo pro-actiever en directer te communiceren met de eilandbewoners.

Bijlage 2: Extra info over projecten sociaal domein

Actieplan 12+

Naar aanleiding van het rapport van de kinderombudsman 'Het maakt uit waar je wieg heeft gestaan', heeft het OLE een actieplan 12+ opgesteld. Daardoor kunnen meer jongeren de transitie naar volwassenheid op een gezonde, veilige en kansrijke wijze maken. VWS ondersteunt dit actieplan.

Inmiddels is er een start gemaakt met het aanbieden van een structureel en divers activiteitenaanbod voor jongeren vanaf 12 jaar. Het programma van activiteiten wordt dagelijks aangeboden aan ruim 170 jongeren. Het bestaat onder andere uit huiswerkbegeleiding, sport, muziek en theater. Er vinden verbindende gesprekken plaats over en met jongeren over het verbeteren van faciliteiten zoals een jongereninloop en een danszaal. Ook vinden er gesprekken plaats over sportcompetenties voor jongeren en uitwisselingen met Saba. Het bestuurscollege moet dit echter nog goedkeuren. Deze gesprekken staan deels in relatie tot de Steunpakketten CN van het ministerie van VWS. Daarnaast heeft het OLE middelen van VWS ingezet voor extra jongerenwerkers. Daarbij wordt de samenwerking tussen de verschillende partners binnen het sociale domein gestimuleerd.

#MijnNieuweWereld en Interlandelijke Conferentie Kinderrechten

In 2020 bestond de Interlandelijke Taskforce Kinderrechten vijf jaar en dit werd groots gevierd met een conferentie in november. De conferentie kreeg online gestalte en mocht zich verheugen in deelname van mensen uit alle delen van het koninkrijk. Ik ben toen zelf ook met jongeren vanuit Sint Eustatius in gesprek gegaan.

BZK werkt samen met UNICEF om kinderrechten in Caribisch Nederland te verbeteren. De thema's jongereninspraak en jongerenparticipatie worden meegenomen in een online participatietraject. Door dit jongerenpanel krijgen de jongeren binnen het Koninkrijk de kans mee te denken over de besteding van de beschikbare middelen. Hier is actief aan bijgedragen en momenteel werkt het jongerenpanel de ideeën om dit budget te besteden uit.

Bestuursakkoord aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling BES 2021-2024

Het OLE heeft op 7 december 2020 het bestuursakkoord aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling BES 2021-2024 ondertekend. Hierin zijn onder andere afspraken gemaakt over het opzetten van een gezamenlijk advies- en meldpunt in samenwerking met VWS voor het OLE en het openbaar lichaam Saba.

Personeelswisselingen zorgden voor vertraging. Daardoor staat de gefaseerde opening van het advies- en meldpunt Bovenwinden nu gepland voor oktober 2021. Tot die tijd kunnen slachtoffers van huiselijk geweld hulp vragen bij de politie en de jeugdzorg van het OLE. Daarnaast is in het bestuursakkoord afgesproken dat een

veilige opvang voor slachtoffers van huiselijk geweld en kindermishandeling beschikbaar is. Deze opvang wordt momenteel tijdelijk verzorgd door het OLE. Aan een structurele mogelijkheid voor de opvang van slachtoffers van huiselijk geweld en kindermishandeling wordt nu verder gewerkt.

Kinderopvang
Het programma BES(t) 4 kids heeft tot doel de kwaliteit van de kinderopvang te verbeteren en betaalbaar te maken voor ouders. Er worden opleidingsprogramma's aangeboden voor het personeel. Met 'twinning' komt samenwerking met kinderopvangorganisatie uit Europees Nederland tot stand. Vergelijkbare organisaties werken samen en leren van elkaar over gelijksoortige uitdagingen.

De ontwikkeling van de nieuwbouw voor de buitenschoolse opvang wordt nu verder uitgewerkt. De kinderopvangorganisaties maken daarnaast gebruik van de tijdelijke regeling die kind-plaatssubsidies verstrekt voor minder draagkrachtige ouders. Ouders en kinderopvangorganisaties zijn betrokken bij de consultatie van het wetsvoorstel kinderopvang Caribisch Nederland.

Bijlage 3: Analyse communicatie OLE op weg naar eilandraadsverkiezingen

In het beleidsdebat koninkrijksrelaties dat op 6 april plaatsvond in de Eerste Kamer, heb ik de senatoren Rosenmöller en Dittrich een analyse toegezegd over de communicatie in de aanloop naar de eilandsraadsverkiezingen van 21 oktober 2020.

De externe communicatie van het OLE had twee doelen: het enthousiasmeren en informeren van potentiële politici en het informeren van de inwoners over de organisatie van de verkiezingen.

De opbouw naar de verkiezingen
Het herstel van de democratie verloopt in vier fasen met daaraan gekoppelde criteria. Om de eilandsraadsverkiezingen te kunnen houden, moest aan vijf criteria worden voldaan[6]. Een van die criteria in een volgende fase - fase 2.0 - is een opleidingstraject voor potentiële politici zodat zij zich kunnen verdiepen in de taken en bevoegdheden van het eilandsraadslidmaatschap.

De voorbereiding van potentiële politici
BZK en het OLE hebben in samenwerking met het Nederlands Instituut voor Meerpartijendemocratie (NIMD), de Kiesraad en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) een informatie- en opleidingstraject samengesteld voor potentiele politici. De verkiezingen werden op 23 september 2019 aangekondigd. Kort daarna werd begonnen met de voorbereiding van het traject.

Op 20 en 21 februari 2020 kwam een delegatie van het NIMD, de Kiesraad en de VNG op het eiland voor een informatieve sessie over het pre-verkiezingstraject. Doel was het enthousiasmeren van (nieuwe) potentiële politici, het informeren over de eisen van kandidaatstelling en de regels voor het voeren van campagnes. Veertig mensen bezochten de sessie.
Het opleidingstraject besloeg tien modulen waarin werd toegewerkt naar de verkiezingen in oktober 2020. De pandemie van maart 2020 zorgde helaas voor een vertraging. Gelukkig werd het traject hervat met een tweede, digitale kick-off in mei 2020. Gaandeweg groeide het enthousiasme voor (deelname aan) de verkiezingen. Met name de verhalen van de Sabaanse politicus Chris Johnson en Bonairiaanse politicus Nina den Heijer zorgden voor animo.

Het tweede traject startte op de dag van de kandidaatstelling (7 september 2020) en richtte zich op de 27 inmiddels geregistreerde kandidaat-politici. De kandidaat-politici kregen een digitale mediatraining en er werd ingegaan op campagne voeren. De training was op vrijwillige basis en had wisselende bezoekersaantallen onder de kandidaat-politici.

Voorlichtingscampagne naar eilandbewoners
Voor de eilandbewoners werd een algemene voorlichtingscampagne georganiseerd. Daarin werd duidelijk gemaakt hoe men zich verkiesbaar kon

[6] Voor meer informatie zie bijlage 4.

stellen. Daarnaast zijn de eilandbewoners met regelmaat geïnformeerd over de verkiezingen.

Op 9 september 2020 is het OLE gestart met de voorlichtingscampagne 'Who will speak on your behalf'. Doel was om de burger tot denken aan te zetten en om de bevolking naar de stembus te krijgen. Het OLE zette diverse communicatiekanalen in waaronder radio (spots en interviews), geprinte media, billboards op strategische locaties, Facebook en de eigen website.

De berichten en video's behandelden kernpunten van democratie zoals: wie is stemgerechtigd, waarom is stemmen belangrijk en wat je in je bezit moet hebben om te mogen stemmen. Ook werd aangegeven op welke locaties de verkiezingen plaats zouden vinden. Door COVID-19 werden er namelijk twee stemlokalen ingericht in plaats van één.

Er is ook rekening gehouden met de groep laaggeletterden. Voor deze groep is er in oktober 2020 een motion-graphic (informatieve animatiefilm) gemaakt. Daarnaast werd een e-mailadres aangemaakt,[7] waarop het publiek en politici het OLE konden schrijven met vragen en opmerkingen.

Facebook
Facebook is het meest gebruikte communicatiemiddel. De verkiezingscampagne werd daarom via dit medium groots opgepakt. Berichten werden zowel op de reguliere Facebook-pagina's van het OLE geplaatst als op een speciale op de eilandsraadsverkiezingen gerichte Facebook-pagina[8].

Korte en toegankelijke berichten en video's werden geplaatst. Lokale mensen werden gefilmd om de herkenbaarheid van de lokale bevolking te vergroten. De voertaal voor berichten en video's was Engels. Daardoor werden eventuele taalbarrières geminimaliseerd. De berichten werden meerdere dagen per week geplaatst om zo de aandacht van de burger vast te houden.
Het OLE heeft daarnaast populaire pagina's van derde partijen op het eiland ingezet om alle berichten van het OLE over de verkiezingen te delen en daarmee het bereik te vergroten.

Radio programma
Het radioprogramma 'Shedding Light' werd gedurende de periode juli – oktober 2020 meerdere malen ingezet om de bewoners van informatie te voorzien. Tweemaal gaf een senior medewerker van de Cencus Office informatie over de verkiezingen. Ook de regeringscommissaris en zijn Plaatsvervanger maakten frequent hun opwachting in dit radioprogramma.

[7] Statia2020elections@statiagov.com.
[8] Island Council Elections 2020.

Town Hall meetings
Om de dialoog tussen de bevolking en het OLE aan te moedigen werden er Town Hall meetings georganiseerd. Op 20 februari 2020 vond een bewustwordings- en informatiebijeenkomst plaats waarbij verschillende sprekers het belang van de verkiezingen aanhaalden en er was de gelegenheid om vragen te stellen. Helaas zijn door de restricties als gevolg van de pandemie geen andere Town Hall meetings georganiseerd.

Gedrukte media
Enkele weken voor de verkiezingen is er een huis-aan-huis folder bezorgd met meer informatie over de verkiezingen. Ook zijn er meerdere posters op cruciale plekken gehangen. Verder zijn advertenties in de Daily Herald geplaatst maar deze kwam vanwege COVID-19 slechts één keer per week uit.

Verkiezingen tijdens de COVID-19 pandemie
Omdat de verkiezingen tijdens de pandemie plaatsvonden, werden de eilandbewoners geïnformeerd over de voorschriften om zo veilig mogelijk te stemmen. Dit gebeurde met een instructiefilm die duidelijk maakte hoe te stemmen conform de COVID-19 maatregelen. Doel van de film was om de bevolking het vertrouwen te geven dat er ondanks de pandemie toch veilig kon worden gestemd.

Conclusie
Als gevolg van de pandemie is het communicatietraject dat voor de verkiezingen in februari 2020 begon tussentijds aangepast. Vanaf eind mei werd het traject weer opgepakt. De piek van de communicatie rond de verkiezingen was tussen juli en oktober 2020. Fysieke bijeenkomsten werden digitaal.

De eilandraadsverkiezingen zijn de eerste verkiezingen binnen het Koninkrijk die tijdens de COVID-19 pandemie hebben plaatsgevonden. Door de goede organisatie en communicatie hebben de verkiezingen op een veilige manier plaatsgevonden en was het opkomstpercentage van 76,9 procent. De verkiezingen hebben daarna als voorbeeld voor andere verkiezingen in het koninkrijk gefungeerd.

Bijlage 4: Fasen-model en bijhorende bevoegdheden

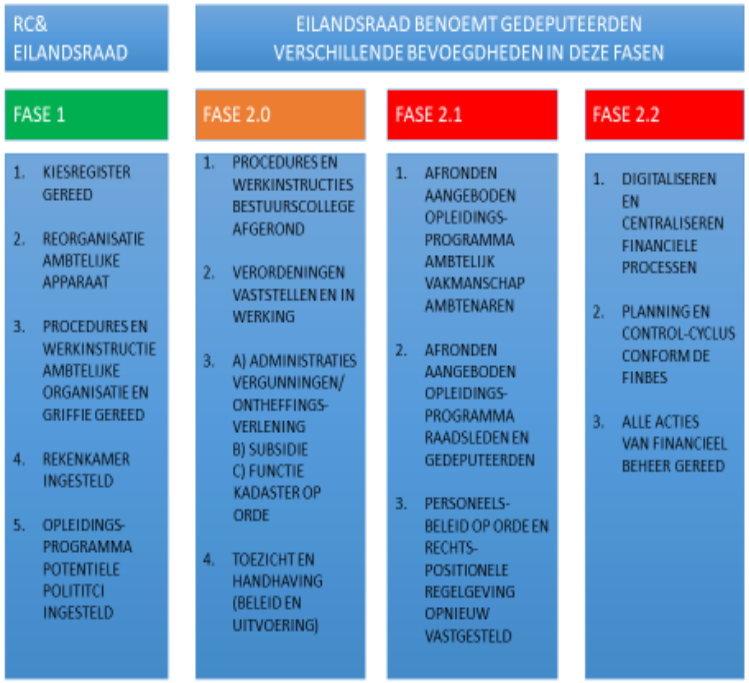

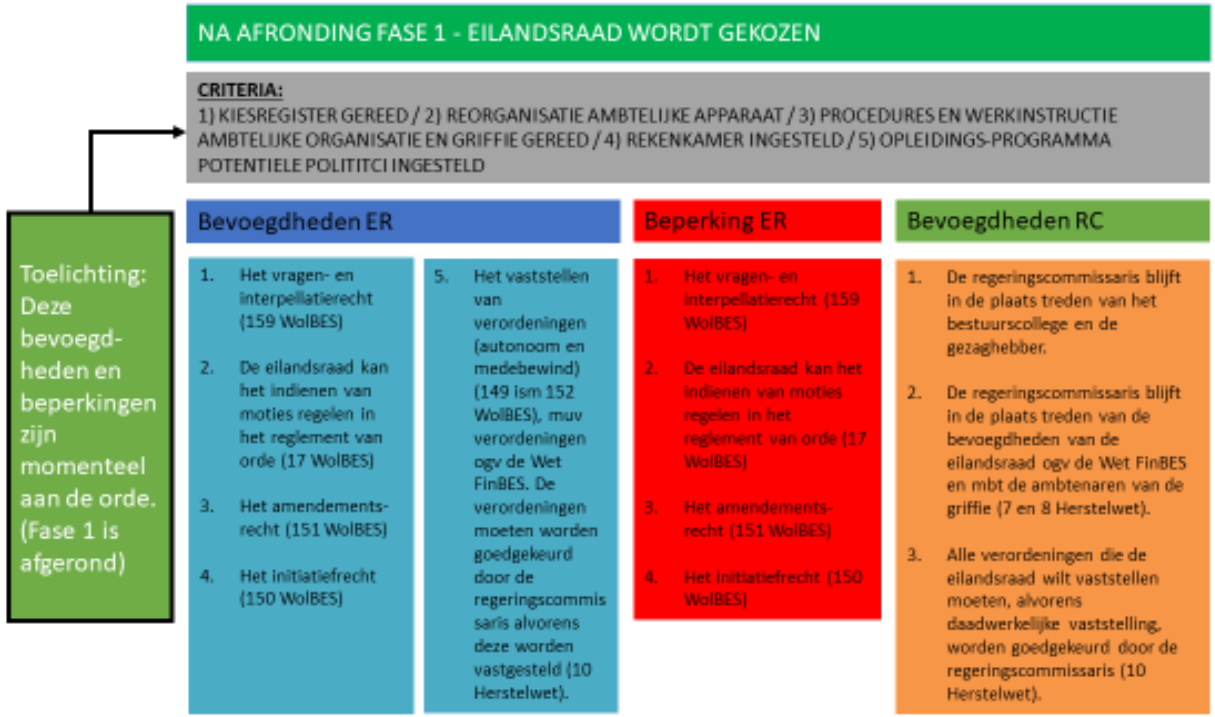
NA AFRONDING FASE 1 - EILANDSRAAD WORDT GEKOZEN
CRITERIA:
1) KIESREGISTER GEREED / 2) REORGANISATIE AMBTELIJKE APPARAAT / 3) PROCEDURES EN WERKINSTRUCTIE AMBTELIJKE ORGANISATIE EN GRIFFIE GEREED / 4) REKENKAMER INGESTELD / 5) OPLEIDINGS-PROGRAMMA POTENTIELE POLITITCI INGESTELD
Toelichting: Deze bevoegd-heden en beperkingen zijn momenteel aan de orde. (Fase 1 is afgerond)
Bevoegdheden ER
1. Het vragen- en interpellatierecht (159 WolBES)
2. De eilandsraad kan het indienen van moties regelen in het reglement van orde (17 WolBES)
3. Het amendements-recht (151 WolBES)
4. Het initiatiefrecht (150 WolBES)
5. Het vaststellen van verordeningen (autonoom en medebewind) (149 ism 152 WolBES), muv verordeningen ogv de Wet FinBES. De verordeningen moeten worden goedgekeurd door de regeringscommis saris alvorens deze worden vastgesteld (10 Herstelwet).
Beperking ER
1. Het vragen- en interpellatierecht (159 WolBES)
2. De eilandsraad kan het indienen van moties regelen in het reglement van orde (17 WolBES)
3. Het amendements-recht (151 WolBES)
4. Het initiatiefrecht (150 WolBES)
Bevoegdheden RC
1. De regeringscommissaris blijft in de plaats treden van het bestuurscollege en de gezaghebber.
2. De regeringscommissaris blijft in de plaats treden van de bevoegdheden van de eilandsraad ogv de Wet FinBES en mbt de ambtenaren van de griffie (7 en 8 Herstelwet).
3. Alle verordeningen die de eilandsraad wilt vaststellen moeten, alvorens daadwerkelijke vaststelling, worden goedgekeurd door de regeringscommissaris (10 Herstelwet).

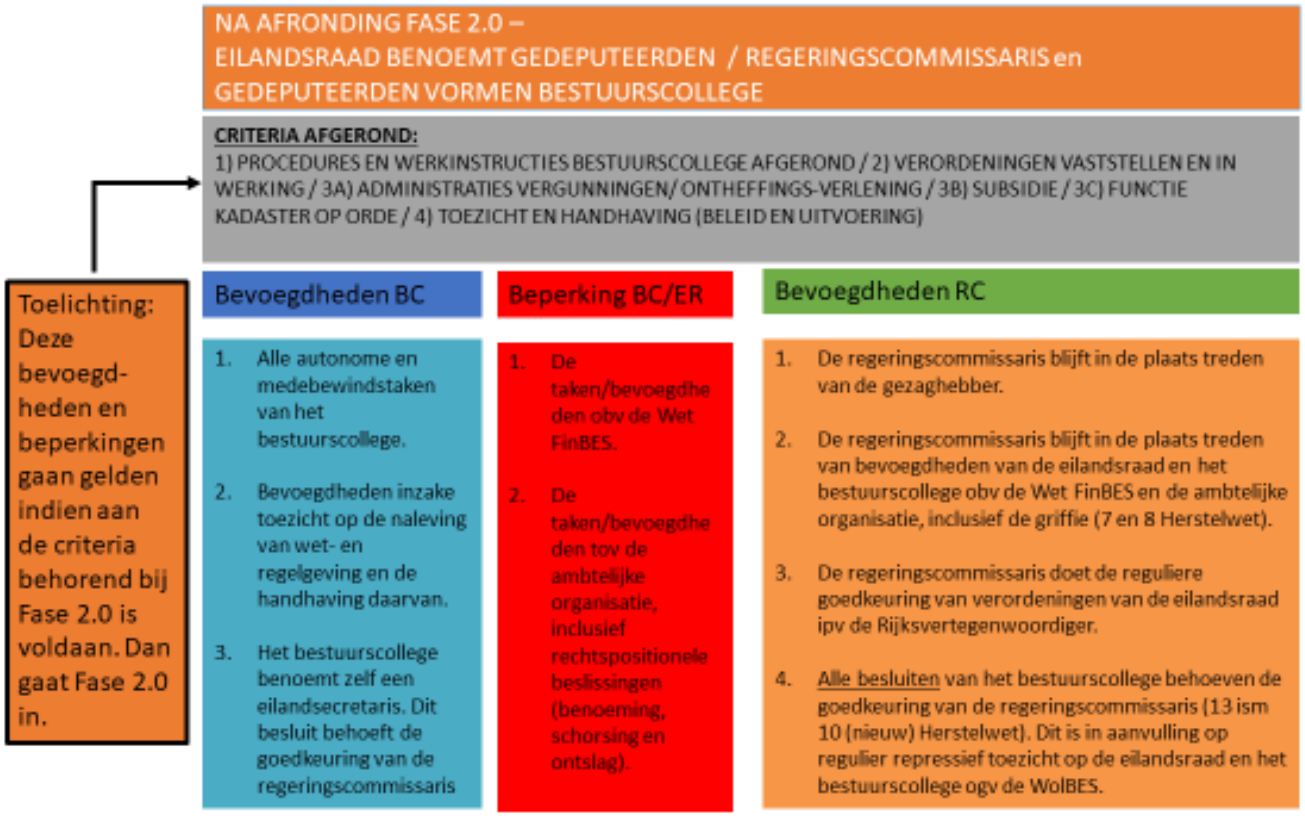
NA AFRONDING FASE 2.0 –
EILANDSRAAD BENOEMT GEDEPUTEERDEN / REGERINGSCOMMISSARIS en
GEDEPUTEERDEN VORMEN BESTUURSCOLLEGE
CRITERIA AFGEROND:
1) PROCEDURES EN WERKINSTRUCTIES BESTUURSCOLLEGE AFGEROND / 2) VERORDENINGEN VASTSTELLEN EN IN WERKING / 3A) ADMINISTRATIES VERGUNNINGEN/ ONTHEFFINGS-VERLENING / 3B) SUBSIDIE / 3C) FUNCTIE KADASTER OP ORDE / 4) TOEZICHT EN HANDHAVING (BELEID EN UITVOERING)
Toelichting: Deze bevoegd-heden en beperkingen gaan gelden indien aan de criteria behorend bij Fase 2.0 is voldaan. Dan gaat Fase 2.0 in.
Bevoegdheden BC
1. Alle autonome en medebewindstaken van het bestuurscollege.
2. Bevoegdheden inzake toezicht op de naleving van wet- en regelgeving en de handhaving daarvan.
3. Het bestuurscollege benoemt zelf een eilandsecretaris. Dit besluit behoeft de goedkeuring van de regeringscommissaris
Beperking BC/ER
1. De taken/bevoegdhe den obv de Wet FinBES.
2. De taken/bevoegdhe den tov de ambtelijke organisatie, inclusief rechtspositionele beslissingen (benoeming, schorsing en ontslag).
Bevoegdheden RC
1. De regeringscommissaris blijft in de plaats treden van de gezaghebber.
2. De regeringscommissaris blijft in de plaats treden van bevoegdheden van de eilandsraad en het bestuurscollege obv de Wet FinBES en de ambtelijke organisatie, inclusief de griffie (7 en 8 Herstelwet).
3. De regeringscommissaris doet de reguliere goedkeuring van verordeningen van de eilandsraad ipv de Rijksvertegenwoordiger.
4. Alle besluiten van het bestuurscollege behoeven de goedkeuring van de regeringscommissaris (13 ism 10 (nieuw) Herstelwet). Dit is in aanvulling op regulier repressief toezicht op de eilandsraad en het bestuurscollege ogv de WolBES.

FASE 2.1 – REGERINGSCOMMISSARIS EN GEDEPUTEERDEN VORMEN BESTUURSCOLLEGE
CRITERIA AFGEROND:
1) AFRONDEN AANGEBODEN OPLEIDINGS-PROGRAMMA AMBTELIJK VAKMANSCHAP AMBTENAREN / 2) AFRONDEN AANGEBODEN OPLEIDINGS-PROGRAMMA RAADSLEDEN EN GEDEPUTEERDEN / 3) PERSONEELS-BELEID OP ORDE EN RECHTS-POSITIONELE REGELGEVING OPNIEUW VASTGESTELD
Toelichting: Deze bevoegd-heden en beperkingen gaan gelden indien aan de criteria van Fase 2.1 is voldaan. Dan gaat Fase 2.1 in.
Bevoegdheden BC/ER
1. De taken/bevoegdheden van de eilandsraad en het bestuurscollege tov de ambtelijke organisatie, inclusief de griffie, met inbegrip van het nemen van rechtspositionele beslissingen (benoeming, schorsing en ontslag van ambtenaren) (14 Herstelwet).
Beperking BC/ER
1. De taken/bevoegdheden obv de FinBES.
Bevoegdheden RC
1. De regeringscommissaris doet de reguliere goedkeuring van personeelsbesluiten, ipv de Rijksvertegenwoordiger (13 ism 10 (nieuw) Herstelwet).

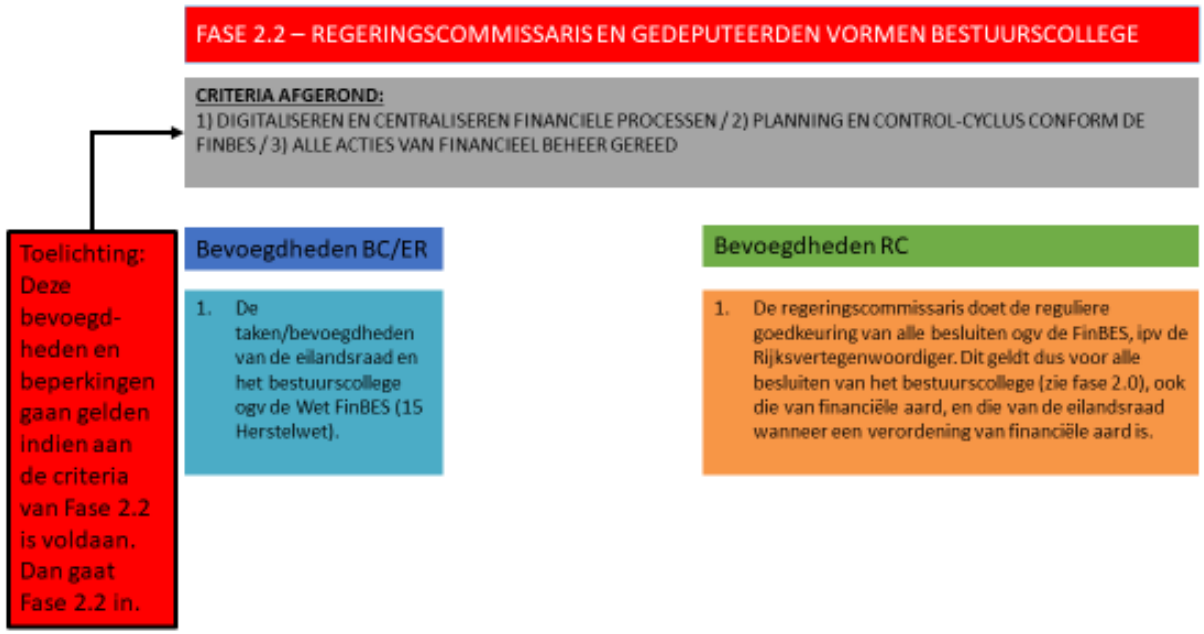
FASE 2.2 – REGERINGSCOMMISSARIS EN GEDEPUTEERDEN VORMEN BESTUURSCOLLEGE
CRITERIA AFGEROND:
1) DIGITALISEREN EN CENTRALISEREN FINANCIELE PROCESSEN / 2) PLANNING EN CONTROL-CYCLUS CONFORM DE FINBES / 3) ALLE ACTIES VAN FINANCIEEL BEHEER GEREED
Toelichting: Deze bevoegd-heden en beperkingen gaan gelden indien aan de criteria van Fase 2.2 is voldaan. Dan gaat Fase 2.2 in.
Bevoegdheden BC/ER
1. De taken/bevoegdheden van de eilandsraad en het bestuurscollege ogv de Wet FinBES (15 Herstelwet).
Bevoegdheden RC
1. De regeringscommissaris doet de reguliere goedkeuring van alle besluiten ogv de FinBES, ipv de Rijksvertegenwoordiger. Dit geldt dus voor alle besluiten van het bestuurscollege (zie fase 2.0), ook die van financiële aard, en die van de eilandsraad wanneer een verordening van financiële aard is.

Bijlage 5: Projecten bijzondere uitkeringen Sint Eustatius

Hieronder treft u een greep uit de projecten die voortkomen uit de bijzondere uitkeringen voor Sint Eustatius.

	Actief
	Afgerond
	Inactief

Titel project	Aanvang	Status
Wederopbouw: Bijzondere uitkering Waterman na Orkaan Irma	2018	
Wederopbouw: Noodhulpmaatregelen na Irma	2018	
Wederopbouw: Natuur en milieu Statia	2018	
Wederopbouw: Assessment Madam Theater	2018	
Wederopbouw: Behoud muur achter kantoor Stenapa	2018	
Wederopbouw: Hek bestuurskantoor	2018	
Wederopbouw: Herbebossing	2018	
Wederopbouw: Herstel aan de ruine	2018	
Wederopbouw: Herstel boeien afmeersysteem Marine Park	2018	
Wederopbouw: Herstel botanische tuin	2018	
Wederopbouw: Herstel broed zeeschildpadden	2018	
Wederopbouw: Herstel koraal	2018	
Wederopbouw: Herstel landbouw veeteelt visserij	2018	
Wederopbouw: Herstel NH kerk	2018	
Wederopbouw: Huizenherstel	2018	
Wederopbouw: Openbare ruimte en onroerende zaken Statia	2018	
Wederopbouw: Onverharde wegen	2018	
Wederopbouw: Stabilisering klif Sint Eustatius	2018	
Wederopbouw: Heropening Slavenpad	2018	
Wederopbouw: Leguanenpopulatie	2018	
Wederopbouw: Monumentenherstel	2018	
Wederopbouw: Watervoorziening agrarische bedrijven	2018	
Wederopbouw: Wateropslagplaatsen	2018	
Wederopbouw: Publieke begraafplaatsen	2018	
Verbeterplan Financieel Beheer	2018	
Anti-erosie Noodmaatregelen Klif	2018	
Strengthening nature management	2018	
Aanpak erosie	2018	
Nature awareness	2018	
Coral restoration	2018	
Rat control	2018	

Roaming Animals	2018	
Waste management	2018	
Quick win afval actie	2018	
Car wreck removal project	2018	
Rampenbestrijding	2018	
Veiligheidswet BES	2018	
Publieke gezondheidszorg	2018	
Beleidscoördinator huiselijk geweld en kinderrechten	2018	
BES(t) 4 Kids	2018	
Sociale kanstrajecten - New Challenge	2018	
Empowerment tienermeisjes	2018	
Maatschappelijk werker	2018	
Pilot job program "Statia Serves" / Statia doet	2018	
Bijdrage schoolzwemmen	2018	
Hogere bijdrage OLE voor twinning arbeidsbemiddeling	2018	
Life Coaches	2018	
Jobmatching en jobprograms	2018	
Wegenprogramma Sint-Eustatius	2018	
Armoedebestrijding en jeugdwerkloosheid	2018	
Versterking maatschappelijke (vrijwillige) organisaties	2018	
Diabetespreventie	2018	
Wegwerken onderhoudsachterstanden particuliere woningen	2018	
Buurtsportcoach	2018	
Jeugdsportvereniging 'Statia in Shape'	2018	
Seamen training course	2018	
Outdoor Fitnesspark locatie Wilhelminaplein	2018	
Wederopbouw: Huizenherstel 2e fase	2019	
Wederopbouw: Haven Sint-Eustatius	2019	
Wederopbouw: Wegenonderhoud	2019	
Beschikking reorganisatiekosten (frictiekosten)	2019	
Bijdrage assessment in lopende reorganisatie en trainingstraject OLSE	2019	
Bijdrage "MD" Traject door Smart Solutions	2019	
Opschoning PIVA (Persoonsinformatievoorziening Nederlandse Antillen)	2019	
Bijdrage Rekenkamer Sint-Eustatius	2019	
Beschikking verkiezingen Sint Eustatius	2019	
Bestuursakkoord huiselijk geweld en kindermishandeling	2019	
Bijdrage Conferentie Taskforce Kinderrechten	2019	
Aanschaf afvalverbrandingsinstallatie Sint-Eustatius	2019	
Renovatie van de bocht bij Smoke Alley	2019	
Uitvoering sportbeleid	2019	
Maritieme infrastructuur, bescherming kustlijn haventerrein	2019	

Opknappen 5 aanleunwoningen	2019	
Kinderopvang en naschoolse opvang	2019	
Zorg en Veiligheidshuis Caribisch Nederland	2020	
Caribisch Sport- en Preventieakkoord	2020	
Voedselhulp Sint Eustatius	2020	
BIjdrage bijzondere uitkering Sint Eustatius digitaliseren OLSE	2020	
Programma 'Samen aan het werk'	2020	
Bijdrage extra ambtelijke capaciteit	2020	
Bijdrage regio enveloppe ICT project 'Good Governance'	2020	

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Sint Eustatius 2017 – 2021

Aanleg wegen

In totaal is er **4,1 km** aan **wegen** aangelegd.

- De **investeringen** in Cherry Tree, Jeems Road, Smoke Alley, Mansion Road, White Hook en de rotonde bedragen **$7,2 mln.**
- Er staan reeds **14 andere wegen** op de **planning** om aangelegd te worden, waaronder de Airport Boulevard.

Wederopbouw na orkaan Irma

- Er is **€43 mln.** beschikbaar gesteld aan Sint Eustatius voor wederopbouw.
- Voor het stabiliseren van de **klifwand** onder Fort Oranje is er in totaal **€10,4 mln.** beschikbaar gesteld.

Vergroten leefbaarheid

- De **kinderbijslag** is van 2017 tot 2021 **verhoogd van $ 42 naar $87.**
- Het **wettelijk minimumloon** is met 7% gestegen sinds 2019.
- Er is door Ministerie van SZW ter **verbetering** van de **kinderopvang structureel €9,8 mln.** beschikbaar gesteld, dat in **2021** verder **toeneemt** tot **€14 mln.**

Waterzuivering

Momenteel wordt er **140.000 m³** per jaar aan **schoon drinkwater** geproduceerd.

- Er zijn in het afgelopen jaar **drie projecten** uitgevoerd ter verbetering van de toegankelijkheid en betrouwbaarheid van de drinkwatervoorziening: **vervanging en verbreding** van de **hoofdtransportleiding**, **vergroten** van de **wateropslag** van 1000 m³ naar 4000 m³ en het **vergroten** van de **productiecapaciteit**.
- Momenteel is **45%** van de inwoners **aangesloten** op het drinkwaternet (850 aansluitingen). Dit is een **toename** van **120** aansluitingen ten opzichte van 2020.

Verbetering internetverbinding

Het internet is **20% sneller** geworden.

- Het **internet** is voor klanten van EUTEL BV. **$10** goedkoper geworden. Deze korting **geldt** voor de **aankomende 5 jaar.**
- Ministerie van EZK heeft het **vaste aansluittarief** voor gebruikers van **elektriciteit verlaagd** tot $ 0.
- Eveneens is een subsidie geïntroduceerd voor het gebruik van vast internet met een aansluiting van $25 per maand.

Vrije uitkering

- De vrije uitkering is vanaf 2017, **$ 10.827.820**, gestegen naar **$ 13.634.334** in 2020.